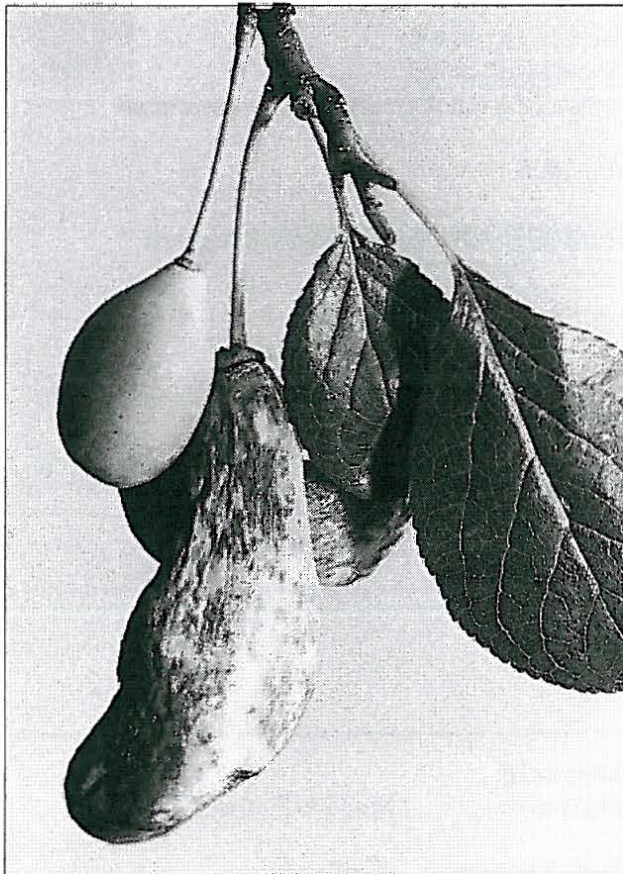

Prunus-arter
Svampsjukdomar

PUNGSJUKA

Pungsjuka (ty. Taschen- (Narren-) krankheit, eng. *plum pockets), som orsakas av svampen *Taphrina pruni*, ger upphov till märkligt missbildade frukter. Dessa frukter ser dessutom mycket oaptitliga ut. Sjukdomen är känd sedan 1583 då den beskrevs för första gången. Den uppträder i alla länder där plommon odlas. Särskilt mottaglig är 'Allmänt

Pungsjuka på plommon. Friska och sjuka frukter sitter ofta tillsammans på samma gren.

* plum pockets kan orsakas av olika *Taphrina*-arter. *T. communis* är allmänt förekommande i Nordamerika. *T. pruni*, som är vanlig i Europa är sällsynt förekommande i Nordamerika.

gulplommon', men angrepp kan även förekomma på 'Czar', 'Rivers Early Prolific' och några andra plommonsorser och dessutom på aprikos, hägg, krikon, mirabeller och slån.

Skadebild

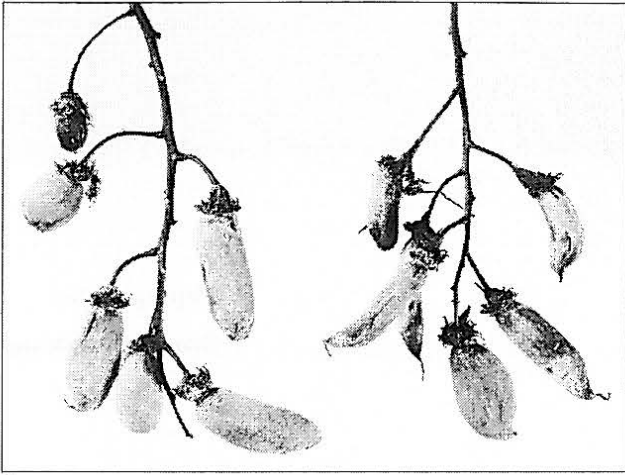
Angrepp uppträder redan kort efter blomningen när frukterna blivit så stora som en liten nöt. De angripna frukterna är då något större, gulgröna i färgen och uppvisar en mer tillspetsad form jämfört med de friska. Denna skada förbises lätt. Friska och sjuka frukter sitter ofta tillsammans på en gren. De angripna frukterna växer mycket fortare än de friska och blir platta, något krokiga och vad gäller plommon 4–7 cm långa och 1–2 cm breda. På ytan är de svagt skrynkliga och täckta av svampens sporsäckar (asci), som bildar en mjölaktig eller sammetsliknande, grå beläggning. Fruktköttet är hårt och torrt. Någon befruktning sker ej. I stället för en kärna bildas ett långsträckt hålrum inne i frukten. Frukterna blir bruna och torkar så småningom. De faller oftast av, men kan också bli hängande kvar i träden över vintern. På de angripna frukterna växer ofta sotdaggsvarpar, som gör att frukterna blir mer eller mindre svarta.

Även skotten kan angripas, men detta är mycket ovanligt. Om så sker blir dessa förkrympta och förtjockade. Eventuella blad från angripna skott blir förvidna och missfärgade.

Biologi

Svampen *Taphrina pruni* övervintrar som mycel i angripna grenar. Det brukar därför i regel vara samma grenar som bär angripna frukter år efter år, då det föreligger gynnsamma väderleksbetingelser. Gynnsamt för svampen är kall och fuktig väderlek i samband med och strax efter blomningen. Det tycks inte som om svampens mycel kan växa från grenen via fruktskaftet in i frukten utan infektionen sker i blomman via sporer.

Efter infektionen växer svampens mycel i den angripna fruktvävnaden och tätt ställda, klubbformiga eller cylindriska sporsäckar växer sedan ut på ytan och ger upphov till den karaktäristiska

Även hägg, *Prunus padus*, är mottaglig för angrepp av svampen *Taphrina pruni*.

beläggningen. Varje sporsäck innehåller 8 encelliga, färglösa, rundade askosporer. Askosporerna kan i sin tur knoppa av sekundära sporer, ofta kallade konidier, så att antalet sporer i en sporsäck blir fler än 8.

Åtgärder

Denna sjukdom är av betydelse endast i fritidsodlingar, och i de fall man använder träd och buskar för fröproduktion, t.ex. hägg och slån.

Vid angrepp på plommon bör man samla in och oskadliggöra både de frukter som ramlat ned på marken och de som sitter kvar i träden. Skär bort grenar där angrepp brukar återkomma. Undvik att odla mottagliga sorter och då framför allt

'Allmänt gulplommon'. Motståndskraftiga mot pungsjuka är t.ex. 'Victoria', 'Jubileum', 'Reine Claude d'Oullins', 'Opal' och 'Madeleine'.

Litteratur

- Booth, C. 1981. *Taphrina pruni*. *CMI Descriptions of Pathogenic Fungi and Bacteria*, No. 713.
- Gram, E. & Weber, A. (sv. berab. Hammarlund, C.) 1946. *Växtsjukdomar på fruktträd, bärbuskar, grönsaks- och prydnadsväxter*. Lindfors Bokförlag AB. Stockholm.
- Heinze, K. 1978. *Leitfaden der Schädlingsbekämpfung, Band II. Schädlinge im Obst- und Weinbau*. Wissenschaftliche verlagsgesellschaft MBH. Stuttgart.
- Nilsson, A. 1989. Våra päron-, plommon- och körsbärssorter. Nordiska Genbanken.
- Nilsson, L. & Åhman, G. 1991. *Kompendium i växtpatologi. Sjukdomar hos trädgårdsväxterna*. Distribution: SLU, Alnarp.
- Ogawa, J. M. m.fl. 1995. *Compendium of Stone Fruit Diseases*. APS Press. USA.

Text: Maj-Lis Pettersson
SLU, Inst. för entomologi
Box 7044, 750 07 Uppsala

Tel: 018-67 23 47

Fax: 018-67 28 90

e-post: Maj-Lis.Pettersson@entom.slu.se

Maj 1998

Illustrationer: Karl-Fredrik Berggren

Faktablad om växtskydd utges inom områdena Jordbruk och Trädgård

Faktabladen kan beställas som årsabonnemang, komplett serie eller enstaka exemplar.

Eftertryck av denna publikation är förbjudet enligt lag. Den som vill mångfaldiga något av innehållet måste först få tillstånd från SLU Inst. för entomologi. Tel 018-67 23 47.

ISSN 0281-8566

© Sveriges lantbruksuniversitet

Ansvarig utgivare:

Maj-Lis Pettersson

Redaktörer:

Jordbruk:
Ulla Ekström, Alnarp
Maj-Lis Pettersson, Uppsala
Trädgård:
Maj-Lis Pettersson

Distribution:

SLU Publikationstjänst
Box 7075, 750 07 Uppsala
Tel. 018-67 11 00
Fax. 018-67 28 54